

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

Проект „Интегрирани решения за заетост в кулинарните изкуства и ресторантьорския сектор за квалифициран и приобщаващ българо-румънски трансграничен регион“ е съ-финансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие в рамките на Програмата Interreg V-A Румъния-България.

Код на проекта: 16.4.2.104; e-MS код: ROBG-192

Бюджет на проекта: 410 207.72 евро,
стойност на финансиране от ЕС: 348 676.56 евро от ЕФРР

КУРС

Културно съзнание, история и кулинарни традиции в Българо-румънския трансграничен регион

Курсът е разработен в рамките на Дейност 4, по проект „Интегрирани решения за заетост в кулинарните изкуства и ресторантьорския сектор за квалифициран и приобщаващ българо-румънски трансграничен регион“, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие в рамките на Програмата Interreg V-A Румъния-България. Проектът се изпълнява от Сдружение Добруджанско аграрно и бизнес училище /ДАБУ/, Добрич, България в партньорство със Сдружение „Избери своята професия“ - Център за професионално обучение, Констанца, Румъния.

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

1. Цел на обучението

Курсът на обучение "Културно съзнание, история и кулинарни традиции в Българо-румънския трансграничен регион" има за цел формиране и затвърждаване на знания за значението на културното съзнание и идентичност в личен и обществен аспект.

В по-тесен смисъл под-целите на обучението са свързани с:

- ◆ Усвояване на знания по отношение на културата като понятие и културното съзнание като елемент на културата
- ◆ Придобиване на знания в областта на културна индустрия и кулинарните изкуства в частност
- ◆ Разпознаване на характерни традиционни ястия за България и Румъния, стилове на готвене
- ◆ Разпознаване на важни дати, събития и личности от историята на България и Румъния

2. Целева група

Млади хора на възраст между 16 и 28 години, хора търсещи работа и такива, които вече са заети в сферата на ресторантьорството и кулинарните изкуства в Българо-румънския трансграничен район.

3. Хорариум на обучението:

Обучението ще бъде проведено в рамките на 8 учебни часа.

4. Съдържание

Темите в програмата за обучение в Курс "Културно съзнание, история и кулинарни традиции в Българо-румънския трансграничен регион" са структурирани в 3 модула - Културно съзнание и прояви в трансграничния регион, Традиции и история в България и Румъния и Кулинарни традиции в Българо-румънския трансграничен регион.

Програмата е предназначена основно за активно търсещи работа и такива с висока степен на лична мотивация за връщане на пазара на труда. Обучението ще бъде осъществено, след специален подбор на организирани събития целящи обучение и подготовка за трудова мобилност в трансграничния регион, в рамките на Дейност 7, по проект „Интегрирани решения за заетост в кулинарните изкуства и ресторантьорския сектор за квалифициран и приобщаващ българо-румънски трансграничен регион“.

5. Очаквани резултати

Програмата на обучението дава възможност на курсистите:

- Да размишляват върху това как възприемат и преживяват културата
- Да придобият знания за значението на културата в личен и обществен план
- Да познават най-популярните форми на културно изразяване
- Да познават основни белези на кулинарни традиции на България и Румъния
- Да познават основни периоди, дати и събития от историята на България и Румъния

6. Учебен план

№	Модул	Бр. учебни часове
1.	Културно съзнание и прояви в трансграничния регион	3
2.	Традиции и история в България и Румъния	2
3.	Кулинарни традиции в Българо-румънския трансграничен регион	3

7. Учебна програма

Модул 1: Културно съзнание и прояви в трансграничния регион

Културно съзнание и прояви в трансграничния регион		
№	Теми	Методи на работа
1	• Какво е култура? • Културни прояви и елементи на културата • Културна индустрия и кулинарните изкуства като част от нея	Лекция, диалог, практически упражнения, работа по групи

Модул 2: Традиции и история за България и Румъния

Традиции и история в България и Румъния		
№	Теми	Методи на работа
1	• Кратка историческа справка за България и Румъния • Обредни и празнични системи, част от културните традиции на двете държави	Лекция, практически упражнения

Модул 3. Кулинарни традиции в Българо-румънския трансграничен регион

Кулинарни традиции в Българо-румънския трансграничен регион		
№	Теми	Методи на работа
1	- Стилове на готвене в българската и румънската кухня - Култура на хранене	Лекция, дискусия, практически упражнения

8. УЧЕБНИ МАТЕРИАЛИ

УПРАЖНЕНИЯ И ЗАДАЧИ КЪМ МОДУЛ 1

Въпроси за дискусия /1 вариант/:

1. Какво разпознавате като култура, когато се огледате около себе си?
2. Каква е вашата лична култура?

Въпроси за дискусия /2 вариант/:

1. Ако помислите за мястото, където живеете, къде можете да видите културна индустрия?
2. Познавате ли някой, който работи в културната индустрия? Можете ли да кажете нещо за неговата/нейната работа?
3. Бихте ли желали да работите в културната индустрия? Ако да, какво бихте искали да правите?
4. Как разбирате кулинарните изкуства като част от културната индустрия на една страна? Бихте ли се занимавали с кулинарни изкуства?

Въпроси за дискусия /3 вариант/:

1. Какво разпознавате като култура, когато се огледате около себе си?
2. Каква е вашата лична култура?

УПРАЖНЕНИЯ И ЗАДАЧИ КЪМ МОДУЛ 2

ТЕСТ /Вариант 1/

1. През коя година княз Борис покръстил българите:
 - 864
 - 850
 - 871

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

2. Кой е автор на стихотворението „Аз съм българче“:
 - Стефан Стамболов
 - Иван Вазов
 - Добри Войников
3. С кой договор се слага край на руско-турската война:
 - Берлински
 - Ньойски
 - Сан-Стефански
4. Кан Крум застава начело на България през:
 - 801 г.
 - 803 г.
 - 805 г.
5. Кой е авторът на стихотворението „Опълченците на Шипка“:
 - Христо Ботев
 - Пейо Яворов
 - Иван Вазов
6. Управлението на кой български владетел е известно като „Златен век“:
 - Цар Симеон
 - Цар Борис
 - Цар Самуил
7. При кой цар България пада под турска власт:
 - Петър I
 - Шишман
 - Смилец
8. През коя година е подписан Ньойският договор:
 - 1911
 - 1930
 - 1919
9. Кой е най-високият български връх:
 - Вихрен
 - Мусала
 - Ботев
10. Кой български владетел управлява най-дълъг период от време:
 - Петър I
 - Симеон
 - Борис

ТЕСТ /Вариант 2/

1. Най-древното население по Българските земи е:
 - прабългари
 - гърци
 - траки
2. Съвременната българска столица София е включена за първи път в пределите на българската държава през:
 - 705 г. от кан Тервел
 - 792 г. от кан Кардам
 - 809 г. от кан Крум
3. Управлението на кой български владетел се характеризира с териториално разширение, развитие на книжовността, изграждане на нова столица?
 - княз Борис
 - цар Петър
 - цар Симеон
4. Рилският манастир бил основан по време на:
 - управлението на цар Петър
 - покръстването
 - управлението на цар Иван Асен II
5. Цар Фердинанд абдикира в полза на престолонаследника Борис през:
 - 1887 г. след отказа да бъде признат от Русия
 - 1918 г. след поражението в Първата световна война
 - 1913 г. след загубата в Междусъюзническата война
6. Кирил и Методий създават славянската азбука:
 - 865 г.
 - 855 г.
 - 905 г.
7. Покръстването на България:
 - 855 г.
 - 867 г.
 - 865 г.
8. Руско-Турската война от 1877-1878г. завършила с:
 - Букурещки конгрес
 - подписване на Сан-Стефански мирен договор
 - политическа независимост на Гърция
9. Какви са последиците за България от Първата световна война?
 - Превръща се в най-голямата държава на Балканския полуостров
 - Претърпява втора национална катастрофа.
 - Решава въпроса за българите в Северна Добруджа.
 - Присъединява всички българи извън пределите на държавата

ТЕСТ - Български обичаи

- 1) На кой празник е прието да се играе поотделно моминско и ергенско хоро, без музикален съпровод, а само на песни?
 - ☐ Тодоровден
 - ☐ Цветница
 - ☐ Еньовден
 - ☐ Лазаровден
- 2) За кой български празник е характерен нестинарският обичай?
 - ☐ Лазаровден
 - ☐ Св. Константин и Св. Елена
 - ☐ Цветница
 - ☐ Стефановден
- 3) Кой друг български обичай е характерен за Васильовден освен сурвакарството?
 - ☐ Девоите топят пръстените си в котле и гадаят коя за кого ще се ожени
 - ☐ Хвърлят се варива в комина, за да са високи посевите и да наедрават
 - ☐ Берат се билки за обич и китки за раздяла
 - ☐ Приготвя се кукла от кал и се извършва ритуал за погребение
- 4) Колко е броят на целебните билки, според народната вяра, които знахарките редят на Еньовден?
 - ☐ 25
 - ☐ 44 и половина
 - ☐ 17
 - ☐ 77 и половина
- 5) Кой е най-често избираният светец, на когото се посвещава курбан, в случай на премежdie?
 - ☐ Св. Димитър
 - ☐ Св. Никола
 - ☐ Св. Василий
 - ☐ Св. Свещеномъченик Харалампий
- 6) Кой български обичай е свързан с молитва за дъжд?
 - ☐ Оратуване
 - ☐ Кадия и язадгия
 - ☐ Нестинарство
 - ☐ Покръсти и Пеперуда
- 7) Кой български празник е познат още като „Празник на ковачите“?
 - ☐ Стефановден
 - ☐ Атанасовден
 - ☐ Ивановден
 - ☐ Димитровден

8) Според народните предания на Андреевден започва нарастването на деня. Как е по-известен този български празник?

- Мечкинден
- Бабинден
- Чуминден
- Конски Великден

9) На кой български празник има обичай да се кръщават деца?

- Петровден
- Еньовден
- Йордановден
- Ивановден

10) Какво се случва на Благовещение, според народните вярвания?

- На този ден раните не болят и зарастват бързо
- На този ден се засаждат овощни дървета
- На този ден долитат кукувиците и лястовиците
- На този ден не трябва да се зачева

УПРАЖНЕНИЯ И ЗАДАЧИ КЪМ МОДУЛ 3

Въпроси за дискусия:

1. Кои различни стилове на готвене сте опитвали досега?
2. Имате ли някаква любима „етническа” кухня? Ако да, коя е тя и защо?
3. Какво показва вашата местна кухня за хората?

Информационен материал - Култура на Румъния

Румъния има самобитна култура, произлизаща от културата на траките, с последвало влияние на гърци, римляни, славяни, българи, унгарци. Румъния е държава в Югоизточна Европа, заемаща североизточната част на Балканския полуостров. Румъния е земя, изпълнена с исторически села и замъци, плодородни планини магически планини. Що се отнася за историята ѝ, чужди сили като Османската империя и Австро-Унгария са владели Румъния или части от нея. Културата на Румъния в по-голямата си част е формирана под влиянието на римската, както и от части на славянската, маджарската (унгарската), гръцката и турската култури. Поемите, народните приказки и народната музика винаги са заемали централно място в румънския живот. Румънската литература, изкуства и музика достигнали своето пълно развитие през 19-ти век. Въпреки, че Румъния била повлиявана от различни западни тенденции, тя също така има свои добре развита местна народна култура.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

Литература: Румънската литература има дълга и богата история. Между 15-ти и 18-ти век народната литература била предимно на религиозна основа, често приемаща формата на писане на житиета. В късния 18-ти век историческите писания станали преобладаващата писмена форма. Голям брой от най-известните творби за този период се занимавали с определянето на корените и историята на румънската нация. През века преди Втората световна война (1914-1918), румънската литература отразявала чувството на национално единство. Важна личност през този период бил поетът Михай Еминеску, чиито творби били повлияни от германския Романтизъм. Други автори, които се отличавали били белетристът и драматик Василе Александри и драматика Йон Лука Карагиале, чиито пиеси осмивали живота на средната класа в края на първото десетилетие на 19-ти век. От 1921 до 1945г. символизмът станал важна част от румънската поезия. Важни поети от този период са Лусиан Блага, който бил и философ, и Тюдор Аржези. Романът също бил известна литературна форма по това време, а Михаил Садовеану бил несъмнено считан за най-важният романист в Румъния. След Втората световна война (1939-1945) до 80-те години в румънската литература доминирал социалният реализъм - училище по изкуства било официално спонсорирано от комунистическото правителство, чрез което били популяризирани и развивани социалистическите идеи. Драматургът от румънски произход Еугене Йонеску, влиятелен защитник на движението, познато като Театъра на абсурда, станал известен по времето му на пребиваване във Франция след войната. Роденият в Румъния автор Елие Висел, носител на Нобеловата награда през 1986г. за неговите творби с акцент към човешките права, писал за опита си в нацистките концентрационни лагери.

Изкуства и музика: Румънските изкуства, подобно на румънската литература, достигнали едно високо ниво на съвършенство/изтънченост през 19-ти век. Сред водещите художници били и портретистът Теодор Аман и художникът на пейзажи Николае Григореску. Социалният реализъм бил характерен освен за литературата, така и за румънските изкуства от 1945 до 1989г. Опростените, живописни творби на родения в Румъния френски скулптор Константин Бранкуси оставили отличителния си белег върху идеите за изкуство през 20-ти век. Румънците споделят богато наследство от народна музика и танци. Много традиционни румънски мелодии се базират на музика от римските (или пък от циганските) народи, хиляди от които са населявали в миналото тези земи. Много румънци обичат да танцуват на народна музика с бърз ритъм като хващайки се за ръцете и демонстрирайки забележителни движения с краката. Народните теми са вдъхновявали изпълнените с жизненост поп и рок традиции в Румъния, особено добре забележимо е това в рок музиката на рок групата Финикс и поп групата Спиритуал де Ургенбя (в превод - Спешно отделение). Редица румънски музиканти в областта на класическата музика са постигнали международно признание през 20-ти век. Най-известни сред тях са Георгес Енеско, виолонист и композитор, който е известен най-много може би с неговите румънски рапсодии, както и пианистът Дину Липати.

Библиотеки и музеи: Румънските главни библиотеки са Националната библиотека (открита през 1955г.) и библиотеката на Академията на Румъния (1867), и двете

разположени в Букурещ. Румънският Национален музей на изкуствата (1950), разположен в Букурещ, съдържа 5 колекции на националните, западните и азиатските изкуства. Други важни музеи са Историческият музей в Букурещ (1984) и Музеят на румънската литература (1957), също така разположени в Букурещ.

Кухня: Румънската кухня е повлияна от редица други като френската, гръцката, руската и турската кухни. Популярни румънски ястия са *mititei* (сухи печени салами) и *mataliga* (царевична овесена каша, която е често срещана в селските околии и се сервира по много различни начина). Червените и белите вина и сливовата ракия, наречена *tuica*, са популярните напитки сред румънците, а *placinta* (тригуни) са типичен десерт.

Спортове: Както в повечето страни в Европа, футболът е най-популярният национален спорт. Румъния, която участва в Олимпийските игри от 1924г. насам, е горда с атлетите си и поддържа специални училища, в които да се тренират. Румънските атлети са печелили много златни медали в различни дисциплини като бокс, каяк, гимнастика. Прочутата гимнастичка Надя Команечи и международната звезда в тениса Илие Настасе са румънки.

ТЕСТ - История на Румъния Вариант 1

1. През кои години римският император Траян завладява Дакия?
 - 99 - 102
 - 101 - 106
 - 110-115
2. Кой е бил кралят на Дакия, когато Траян завладява територията ѝ?
 - Буребиста
 - Децебал
 - Стефан
3. През кои векове римляните напускат румънските земи?
 - IV - X век
 - V - X век
 - II - VII век
4. Кога се създават княжествата Влашко и Молдова?
 - XI век
 - XIV век

- XV век
5. През кои векове Османската империя господства във Влашко, Молдова и Трансилвания?
- XV - XVII век
 - XII - XIV век
 - XVI - XVIII век
6. По време на османското господство румънците:
- Запазват своите език и религия
 - Напълно губят своите език и религия
 - Само определени области запазват езика и религията си
7. Коя култура е става популярна в Румъния през 17 век?
- османска
 - френска
 - австрийска
8. През коя година Русия окупира района на Бесарабия?
- 1800 г.
 - 1810 г.
 - 1812 г.
9. През коя година Молдова и Влашко се обединяват?
- 1859 г.
 - 1861 г.
 - 1866 г.
10. Кой крал е избран през 1866 г.?
- Куза
 - Михай
 - Карол I
11. Кога е призната Румънската независимост?
- 1878 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

- 1876 г.
- 1885 г.

ТЕСТ - История на Румъния Вариант 2

1. През коя година Румъния възстановява Южна Добруджа?
 - 1912 г.
 - 1913 г.
 - 1915 г.
2. Кога е Съединението на Влахия, Трансилвания и Молдова?
 - 1-ви декември 1915 г.
 - 1-ви декември 1916 г.
 - 1-ви декември 1917 г.
3. Кой договор предоставя окончателно Трансилвания и Буковина на Румъния?
 - Сенжерменски договор
 - Ньойски договор
 - Сан Стефански договор
4. През 1940 г.
 - Румъния връща на България Южна Добруджа
 - Румъния си връща Северна Трансилвания от Унгария
 - Румъния си връща Бесарабия
5. Кога е превратът на Йон Антонеску?
 - 1939 г.
 - 1940 г.
 - 1942 г.
6. През 1944 г. Румъния влиза във война:
 - с Германия
 - със СССР

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- с Англия
7. След идването на власт на комунистите през 1945 г. каква е формата на управление в Румъния до 1947 г.?
- Комунистическа република
 - Комунистическа монархия
 - Народна република
8. Кой договор дава Бесарабия на Съветска Социалистическа Република от Молдова и Буковина на Украйна, а Северна Трансилвания е върната на Румъния?
- Парижки договор
 - Лондонски договор
 - Берлински договор
9. През коя година Чаушеску взима властта?
- 1963 г.
 - 1965 г.
 - 1967 г.
10. Кога е Културната революция в Румъния при управлението на Чаушеску?
- 60 те години на 20 век
 - 70 те години на 20 век
 - 80 те години на 20 век
11. Какво включват т.нар. големи реформи в управлението на Чаушеску?
- масовото изселване на селяните в новопостроени блокове
 - облагородяване на селата
 - създаване на нови населени места
12. Срещу какво са насочени протестите в Тимишоара?
- режима на Чаушеску
 - влиянието на Москва в политиката на Румъния
 - намесата на Европейските сили

13. Режимът на Чаушеску пада на 25 декември 1989 г. с:

- бягство на лидера и семейството му
- смъртно наказание за Чаушеску и съпругата му
- въстание на народа

14. Кога се провеждат първите свободни избори в Румъния?

- 1990 г.
- 1991 г.
- 1993 г.

15. Кога Румъния се присъединява към Европейския съюз?

- 1993 г.
- 2003 г.
- 2007 г.

16. През 2014 г.:

- се вдигат ограниченията за румънски работници в Шенгенското пространство
- румънските граждани могат да пътуват без визи в ЕС
- Румъния получава евро субсидии

Обичаи и традиции в Румъния

Духовната култура на румънците е много близка до културата на българите поради дългогодишното взаимодействие и влияние между двете общности.

В Румъния обичаите и традициите имат специален календар в зависимост от сезоните, които на свой ред определят вида щастливи дни и празниците в годината. Затова зимните празници започват с Бъдни вечер (24 декември) и продължават до Деня на Св. Йоан Кръстител (7 януари). Това е най-важният период от обичаите в религиозната традиция и румънската народна митология с много интересни ритуали и прояви на фолклорна и етническа култура. Началото на зимните празници предизвиква серия социални и религиозни прояви, които приличат на българската традиция. Групи деца ходят от дом на дом и същевременно групи младежи или мъже се присъединяват към тях и пожелават здраве и берекет на стопаните, а домакините ги посрещат в домовете си и ги черпят. По това време на годината хората пеят всякакви химни и коледни песни със светско съдържание с мотиви от

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

румънски балади и легенди. В този празничен цикъл се пеят религиозни песни, описващи раждането на Спасителя и всички етапи след това важно събитие от живота на християните. Певците на тези песни пожелават да има богатство в дома, щастие и мир в семейството, берекет. Най-богатата по вярвания и обичаи за румънците е вечерта преди Нова година или Нощта на Св. Базил. В някои региони на Румъния се пеят песни в Нощта на Св. Базил и в много райони на страната има древен обичай на име „Плугушор“ (Малкият плуг), който представлява стара песен. Новогодишната нощ се смята за магия. В Новогодишната нощ се извършва ритуален маскен танц, където участват само мъже или момчета. Това напомня на българските танци, наречени „кукери“. Друг обичай е Соркова - на първия ден от Новата година, но този обичай съществува само в някои части на Румъния. Поредицата зимни празници завършва с Кръщение Господне (Богоявление), велик християнски празник, когато водите на реките и кладенците се благославят.

Пролетните обичаи започват с началото на селскостопанската работа и бележат събуждането на природата за нов цикъл на растителността. Тези обичаи са свързани с религиозния календар, но и имат предхристиянски елементи. Моментът, в който зимата и пролетта се сливат, се празнува на Трифон Зарезан, следван от Деня на Св. Хараламбие и Св. Власие. В някои региони на Румъния Св. Трифон се смята за господаря на вълците, който покровителства вредните насекоми или господаря на всички животни, който завързва устите им, за да не ядат зеленчуци. В румънската етнография на 1 март има обичай родителите да слагат някакво украшение на китките на децата си. Мартенското украшение в Румъния от древни времена представлява златна или сребърна монета, закачена на червена нишка или увита с червена и бяла нишка. Целта е човекът, който го носи, да бъде щастлив през цялата година, здрав и чист като среброто.

Друг изключително интересен празник през пролетта е Орачът. Отдава се почит към първия селянин, който е отишъл да оре. Св. великомъченик Георги представлява друг празник за румънците. Св. Георги се счита за покровител на всички стада. На Деня на Св. Георги се смятало, че първото доене на овцете трябва да се извърши на залез слънце - момент, който имал икономическо значение, защото това е времето, когато овчарите са избирали и са водили преговори за мястото, където ще изведат стадата си и където ще се постави общата кошара.

Най-великият пролетен празник е Великден. Започва с Велики четвъртък, следва почистване на домовете и дворовете и се приготвя всичко необходимо за този празник. През последните дни от Великия пост се боядисват яйца и се приготвя хляб, който трябва да се благослови в нощта на Възкресение. Този великденски празник се смята за най-важния в годината и включва различни народни вярвания и обичаи, когато се пеят религиозни песни.

Летните и пролетните обичаи следват цикъл, който е свързан с ритуалите и празненствата, които пазят земеделските култури от унищожение и израждане на първо място заради суша. С ритуала „Пеперудата“ се измолва дъжд, който е бил

основен елемент от обичаите през сушевите времена. Традиционната „Пеперуда“ има много древна история и е известна по целия Балкански полуостров. Извършва се от жени, една от които е изцяло покрита с клони и зелени листа. Тези момичета обикалят цялото село, влизат във всеки двор, където пеят песен, която трябва да донесе дъжд, пляскат с ръце, а момичето „Пеперуда“ танцува, докато стопаните на дома не я изпръскат с вода. Този обичай прилича на българските традиции. Друг подобен в румънската народна култура е „Калоянул“, който напомня за български обичай. Разпространението на този ритуал е доста интересно, като предимно се среща в южната и северната част на р. Дунав.

(Автор: Tusa Enache)

9. ПРИЛОЖЕНИЯ

ТРАДИЦИОННИ БЪЛГАРСКИ ЯСТΙΑ

1. Боб чорба
2. Баница
3. Таратор
4. Гювеч
5. Сарми
6. Шкембе чорба
7. Шопска салата
8. Капама
9. Пататник
10. Чеверме

ТРАДИЦИОННИ РУМЪНСКИ ЯСТΙΑ

1. "Sarmale" (сармале)
2. "Mamaliga" (мамалига)
3. "Mici" (Мичи)
4. "Cozonac" (козунак)
5. "Chorbe" (чорбе)
6. Piftie (пифтие)
7. Cartaboshi (картабоши)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

ВАЖНИ ИСТОРИЧЕСКИ ДАТИ И СЪБИТИЯ БЪЛГАРИЯ

680 - 681 - Създаване на българската държава

Първа българска държава /681 - 1018г/

855 - 868 Създаване, признаване и разпространение на славянската

864 - Покръстване на българите

IX - X век Златен век на българската книжнина

986 - 1018 Падането на България под византийска власт

1018-1185г. - Период на Византийско владичество

Втора българска държава /1185 - 1396г/

1185 - 1187 Въстанието на Асен и Петър и възстановяването на българската държава

1205 /14 апр./ - цар Калоян разбива латинците при Одрин и пленява императора им Балдуин Фландърски

1277-1280 - въстанието и управлението на Ивайло

1382 - завладяване на София от турците

1395 - падане на Добруджанското княжество под турска власт

1396 - падане на Видинското царство под турска власт

България под Османска власт /1396-1878г/

1876, 20 апр. - обявяване на въстанието в Копливщица - Априлско въстание

Трето българско царство /1878-1989г/

1877 - 1878 - Руско-Турската война - освободението на България

1885 /6 септември/- Съединението на Княжество България с Източна Румелия

1915, 1 окт. - България обявява война на Сърбия и влиза в Първата световна война на страната на Централните сили

1919, 27 ноем. - подписан Ньойският мирен договор, който разпокъсва България

1940 - Румъния връща на България южна Добруджа

1941, 12 дек. - България обявява война на Англия и САЩ и се включва във Втората световна война

Комунистическа България /1944-1989г/

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

- 1946, 15 септ. - България е обявена за Народна република
- 1947, 4 дек. - Великото народно събрание приема Конституцията на България
- 1955, 14 дек. - България е приета за членка на ООН.
- 1989 - Падането на комунистическия режим

Демократична България /след 1990г/

- 1992 г. България е приета в Съвета на Европа.
- 2004 - Влизане на България в НАТО
- 2007 - Влизане на България в ЕС

ВАЖНИ ИСТОРИЧЕСКИ ДАТИ И СЪБИТИЯ РУМЪНИЯ

77-70г. пр.Хр - Крал Буребиста (който е установил своята столица в Сармизеджетуса югозападно от Трансилвания) събира даките от целия район в мощна държава, много по-голяма, отколкото е Румъния днес. В провинция Дакия е било известно, че притежават извънредно природно богатство. По тази причина тя е била тормозена редовно от нашествениците.

101-106 г. - След две кървави войни, римският император Траян завладява и окупира царството на Дакия, водено на времето от цар Децебал.

106 - 271 г. - Окупация на Дакия от римляните. Природните богатства на района позволяват на Империята да запълни една голяма част от своите дефицити. Но Дакия привлича интереса на други народи и римляните са принудени да оставят своята земя на готите.

IV - X век - Напускането на римляните отстъпва място на последователните нашествия, когато римският народ (който все още не е определян като такъв) бива контролиран от различни нашественици. През тези шест века, хуните, унгарците, монголците и турците последователно са премахнати тези земи.

XIV век - Създаване на княжествата Влашко и Молдова.

XV век - След падането на Константинопол (1453 г.), османците заплашват страните, разположени по на запад. Показвайки устойчивост князете на Влахия и Молдоваски (Мирчо Стари, Стефан Велики главно) печелят тяхното признание. Това няма да попречи на османците да поставят под тяхно владичество румънските земи през 16-ти век.

XV ти - XVII ти век - Господството на Османската империя във Влашко, Молдова и Трансилвания. Данъчните условия позволяват румънците да продължат практикуват своите език и религия. Османците ще бъдат отблъснати през седемнадесети век от австрийците извън Трансилвания, другите два региона ще останат под османска власт. От седемнадесети век и през следващите векове, френската култура е все по-популярна в Румъния.

От васална зависимост към независимост

1812 г. - Окупация от руснаците в района на Бесарабия (сега Молдова). Отношенията между руснаци и турци се влошават.

1821 г. и 1848 г. - Въстания, целящи да отстояват независимостта на влашки земи, Молдова и Трансилвания. Въпреки краткотрайното правителство поддържано от юни до септември 1848 година османците смазват тази революция.

1859 г. - Александру Йоан Куза обединява Молдова и Влашко. Този съюз е наименуван през 1861 г. - România

1866 г. - Карол I е избран за княз на Румъния след свалянето на княз Куза.

Независимост

1877 г. - 1878 г. - Руската империя, желаеща да се възстановят загубените територии по време на войната в Крим атакувала Османската империя. Румъния, Сърбия и Черна гора се присъединяват към руската армия, за да получат своята независимост.

1878 г. - След победата на руската коалиция, Берлинския конгрес признава Румънската независимост. Територията тогава се състои от влашки и молдавски земи. Буджак, южна територия на настоящата Република Молдова е обаче загубена от Русия. Северна Добруджа (региона на Констанца и Тулча) е придобита от Румъния, а България запазва южната част на региона.

Двете световни войни

1913 г. - Румъния се присъединява към Междусъюзническата война, за да се предотврати създаването на "Велика България". Победител редом със Сърбия, Румъния възстановява Южна Добруджа. Тази война все още е причина за осезаемо напрежение между Румъния и България.

1916 г. - Румъния се присъединява към Първата световна война заедно със съюзниците, за да получи Трансилвания и Буковина.

1-ви декември 1918 г. - Съединението на земите на Влахия, Трансилвания и Молдова. Първи декември ще бъде по - късно Националният празник на Румъния.

1919 г. - Сенжерменски договор предоставя окончателно Трансилвания и Буковина на Румъния. След опит за възстановяване на Трансилвания от унгарци, Договорът от Трианон разпределя Трансилвания и част от Банат (област Тимишоара) на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Румъния. Тези събития ще имат трайни отрицателни въздействия върху унгарско-румънските отношения.

1920 г. - Румъния преживява икономически бум, до кризата през 30-те години. Засилването на екстремизма започва да се усеща. 1921 е и годината на създаването на Румънската комунистическа партия, малка група до края на Втората световна война.

Кризата на 30 - те - Румъния е силно засегната от икономическата криза, както цяла Европа. Несигурното положение на населението позволява на ксенофобски партии да бъдат издигнати на власт, еврейски и унгарските малцинства са преследвани.

Начало на Втората световна война - Въпреки волята на Карол II в подкрепа на съюзническите сили, бързото френско поражение го принуждава да приеме през 1940 г. решенията на германско - съветския пакт: През 1940 г. Северна Трансилвания, Бесарабия и Буковина и Южна Добруджа са върнати на Унгария, СССР и България, като Румъния си връща Северна Трансилвания в края на Втората световна война.

1940 г. - Йон Антонеску прави преврат, крал Карол II бива изгонен от страната. Румъния влиза в антисемитски период. Страната се превръща в нацистки сателит и е допуснат конфликт срещу руснаците. През този период много евреи и роми са били депортирани в лагерите на смъртта в Германия, след това в Трансилвания (източно от Молдова).

1941 г.- 1944 г. - Правителството на Антонеску властва, но се оспорва. Много групи на съпротива са организирани в Карпатите. Конфликтът между СССР и нацистка Германия решава групи (често комунисти) да се присъединят към руската армия.

1944 г. - Антонеску е арестуван и отстранен от длъжност с указ на цар Михай I на Румъния. Румъния влиза във войната срещу Германия. Съветската власт в Румъния, одобрена от Сталин и Чърчил в Москва се изпълнява.

Комунистически период

1945 г. - Румънската комунистическа партия до голяма степен малцинство, придобива власт от Червената армия и НКВД. Изборите се провеждат, 71% от румънците гласуват за комунистите.

1947 г. - Румъния остава комунистическа монархия до 1947 г., когато крал Михай I абдикира и напуска страната. Създава се Народна република Румъния.

През същата година, Парижкият договор дава Бесарабия на Съветска Социалистическа Република от Молдова и Буковина на Украйна, страни васали на Съветския съюз. Северна Трансилвания обаче е върната на Румъния, създадени са автономни маджарски райони.

1945 г. - 1953 г. - От края на Втората световна война до смъртта на Сталин, комунистическото правителство, водено от неговия първи секретар Георге Георгиу-Деж отстранява опонентите си и потенциални противници. Именно през този период е създаден Секуритате - Департамент за държавна сигурност.

1953 г. - 1965 г. - Георгиу Деж предлага стратегия за консолидиране на постиженията на партията и нейните отношения с Москва и със Запада, което е привилегия за сателитна страна на СССР.

Управлението на Чаушеску

1965 г. - След смъртта на Георгиу Деж, Чаушеску взема властта в комунистическата партия и създава Народна република Румъния. По време на 24-годишното си властване в страната, Чаушеску ще се обръща все повече на запад, както и към Далечния Изток, което ще отслаби позицията му изправяйки се срещу правителството на Москва.

1968 г. - Чаушеску отказва да участва в потушаването на Пражката пролет, която му спечели похвали от Запада.

1971 г. - Чаушеску прави дипломатически посещения в Китай и Северна Корея. Впечатлен от местната дисциплината, монументални сгради и паметниците посветени на местните комунистически лидери, Чаушеску подема Културната революция в Румъния. Неговата страна е вече много слаба икономически, индустриализацията не донася желаните плодове. На партиен конгрес Чаушеску е обявен за "Герой на Карпатите".

1980 г. - Това е началото на големите реформи. Чаушеску се заема с прилагането на проект за „систематизиране“ на градските и селски населени места. Проектът предвижда масовото изселване на селяните в новопостроени блокове

Чаушеску се впуска в различни проекти през 70-80 години: Трансфъгърашко шосе (планински път), Булевард на победата на комунизма (днешният Булевард на Обединението в Букурещ) и особено Дворецът на Чаушеску. Тези фараонски конструкции постоянно влошават състоянието на страната.

1986 г. - По време на посещение на Горбачов в Букурещ, Чаушеску отказва да промени политиката и да следва исканията на Москва.

Падането на режима: революция или организиран преврат?

15 декември - 20 декември 1989 г.: Начало на протестите в Тимишоара. Революционните групи и работниците започват мирни протести, които биват потиснати. Постепенно събитията започват в провинциалните градове и Букурещ.

21 декември 1989 г. - След завръщането си спешно след дипломатическо пътуване до Иран, Николае Чаушеску си дава сметка за мащаба на събитията. Народното събрание очаква народа да покаже подкрепата си към своя ръководител, Чаушеску държи реч от балкона на Централния комитет (сега площад на Революцията).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

Публиката започва да скандира революционни лозунги и размириците започват незабавно, в общо объркване, след края на речта на Чаушеску.

22 дек 1989 г. - Йон Илиеску, румънски политик близо до властта в Москва, се появява по телевизията. Армията побратимена с демонстрантите, Чаушеску и съпругата му Елена напускат Букурещ, те ще бъдат хванати в същия деня близо до Търговище.

25 декември 1989 г. - Процесът на съпрузите Чаушеску се провежда между 13:20ч. и 14:40ч. от Революционен трибунал, съставен от Йон Илиеску. Присъдата, смъртно наказание за двойката е обявено в 14:45ч. и е изпълнено в 14:50ч.

Демокрация

1990 г. - Либерализмът навлиза бързо в Румъния, голяма част от индустриите и държавните дейности са продадени, страната изпитва все повече и повече затруднения.

1991 г. - Първи свободни избори и изборите на Илиеску. Новата конституция е приета.

1993 г. - Румъния се присъединява към Европейския съвет.

2007 г. - Присъединяване към Европейския съюз.

2014 г. - Вдигане на ограниченията за румънски работници в Шенгенското пространство.